

Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας / Τμήμα Ανατολικής Κρήτης

Εσπερίδα : “ΤΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Μια πρώτη προσέγγιση της αναθεώρησής του”

**Εισήγηση “ Το αναθεωρημένο
Περιφερειακό Πλαίσιο , Συνοπτική
παρουσίαση εκτιμήσεων, σκοπών και
στόχων. “**

Ειρήνη Βρέντζου | Πολιτικός Μηχανικός MSc

Ηράκλειο 18 Απριλίου 2018

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΗΤΗΣ (Π.Χ.Π)

Το Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο (ΠΧΠ) της Κρήτης εγκρίθηκε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Σεπτέμβριο του 2017 και δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ με αρ. 260 Α.ΑΠ/8-11-2017.

Αναθεωρεί και αντικαθιστά το Περιφερειακό Πλαίσιο που ίσχυε από το 2003. Με την ίδια απόφαση εγκρίθηκε και η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Πλαισίου.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΗΤΗΣ (Π.Χ.Π)

Προηγήθηκε **αξιολόγηση** του προγενέστερου Πλαισίου, που αποτυπώνεται στις αρχικές εκτιμήσεις της εγκριτικής απόφασης (προοίμιο της Υ.Α. παρ. ΙΙΙ).

Η αξιολόγηση αυτή **προϊδεάζει για τις κατευθύνσεις** που περιλαμβάνονται στο Περιφερειακό Πλαίσιο που τελικά εγκρίθηκε.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΗΤΗΣ (Π.Χ.Π)

Στο προοίμιο της Υ.Α. λαμβάνονται υπ' όψη:

- όλη η διαδικασία αναθεώρησης που ξεκίνησε το 2011 με την προκήρυξη Διαγωνισμού για την εκπόνηση της μελέτης **αξιολόγησης, αναθεώρησης και εξειδίκευσης** του Περιφερειακού Πλαισίου, (Απόφαση με αρ. α.π. 13346/22.3.2011 του ΥΠΕΝ).
- η αναπτυξιακή πολιτική εθνικού και περιφερειακού επιπέδου και άλλες τομεακές πολιτικές και νομοθετήματα,
- ευρωπαϊκές οδηγίες και δράσεις.

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

(προοίμιο της Υ.Α. παρ. ΙΙΙ).

- Α.** Ως προς τα ευρύτερα χωρικά συστήματα στα οποία αναφέρεται η Κρήτη
- Β.** Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους
- Γ.** Ως προς τις αναπτυξιακές διαστάσεις

A. Ως προς τα ευρύτερα χωρικά συστήματα στα οποία αναφέρεται η Κρήτη:

1. Η Περιφέρεια αποτελεί αυτόνομο χωρικά σύστημα που αναπτυσσόταν με ταχείς ρυθμούς, άνω του μέσου εθνικού όρου, έως και το 2009.

Η οικονομική δραστηριότητα και η απασχόληση κορυφώθηκαν το 2008, με την ενίσχυση των κλάδων του τουρισμού του εμπορίου, της διαχείρισης ακινήτων και των κατασκευών.

Ο πρωτογενής τομέας υποχώρησε σημαντικά, όχι τόσο ως προς την παραγωγή προϊόντων, αλλά και κυρίως ως προς την απασχόληση.

2. Η Κρήτη είναι σαφώς στραμμένη τόσο προς στο διεθνές περιβάλλον, όσο και στον Ευρωπαϊκό και τον Μεσογειακό Χώρο (γεωργικά προϊόντα, τουρισμός, εκπαιδευτική και ερευνητική δραστηριότητα).

A. Ως προς τα ευρύτερα χωρικά συστήματα στα οποία αναφέρεται η Κρήτη:

3. Η περιφερειακή οικονομία χαρακτηρίζεται από εξωστρέφεια. Ο τουρισμός, (31% της απασχόλησης), και σημαντικό τμήμα της αγροτικής παραγωγής (49% της απασχόλησης), απευθύνεται στις διεθνείς αγορές.

Μετά το 2009, η οικοδομική δραστηριότητα συρρικνώνεται ταχύτερα από τον μέσο όρο της χώρας και η ανεργία για πρώτη φορά εμφανίζει τάσεις σύγκλισης με τον εθνικό μέσο όρο, (ποσοστό ανεργίας 15,4% το 2011 και 23,4% το πρώτο τρίμηνο του 2012).

A. Ως προς τα ευρύτερα χωρικά συστήματα στα οποία αναφέρεται η Κρήτη:

4. Η Κρήτη διαθέτει Πανεπιστημιακά Ιδρύματα, με σημαντική ερευνητική δραστηριότητα, τα οποία συμμετέχουν στα διεθνή και ευρωπαϊκά δίκτυα.

Στην οικονομία της παρατηρούνται και τάσεις υπεροχής σε επιχειρηματικότητα και σε εξωστρέφεια, οι οποίες την προικίζουν με δυναμικό που της επιτρέπει καλύτερα από άλλες περιφέρειες της χώρας να αναζητήσει πιο μακροχρόνιες διεξόδους δραστηριότητας σε εξωτερικές αγορές.

Τεκμαίρεται ότι, σε συνθήκες περιορισμού του μεγέθους και της παρέμβασης του κράτους, που είναι μια πιθανή μακροχρόνια αλλαγή που επιφέρει η κρίση, έχει τη δυνατότητα να στηριχθεί σε δυνάμεις που δεν εξαρτώνται από το κράτος και η τάση αυτή πρέπει να ενισχυθεί με κατάλληλες δράσεις.

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους:

1. Τα μέτρα και οι ενέργειες της περιόδου 2003-2013 δεν επικεντρώθηκαν ούτε και προσανατολίστηκαν κατά προτεραιότητα σε χωρικές δράσεις, με την υλοποίηση των οποίων:
 - θα μετασχηματιζόταν σταδιακά το συγκεντρωτικό αστικό σύστημα σε πολυκεντρικό,
 - θα περιοριζόταν σταδιακά τα έντονα φαινόμενα μονοσήμαντης ανάπτυξης του βόρειου άξονα και
 - θα προωθούταν σχετικά ισόρροπη κατανομή των τουριστικών εγκαταστάσεων – αναβαθμισμένου ποιοτικά τύπου – σε όλο τον χώρο της Νήσου, με κλασικές μορφές στις παράκτιες περιοχές και ήπιες στα ορεινά και ημιορεινά χωρικά σύνολα

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους:

2. Το οικιστικό δίκτυο οργανώθηκε σταδιακά, προκειμένου να υποδεχθεί τον προγραμματικό πληθυσμό-στόχο 700.000 περίπου κατοίκων για το έτος 2015 (εκτίμηση ΠΠΧΣΣΑ), ενώ προωθήθηκαν ορισμένα μέτρα για τον μερικό περιορισμό της νόμιμης εκτός σχεδίου δόμησης.

Δεν υιοθετήθηκαν οι αρχές της συμπαγούς πόλης, ούτε προωθήθηκε η εξυγίανση των προβληματικών και κορεσμένων παράκτιων ζωνών που παρουσιάζουν συγκρούσεις χρήσεων γης και πίεση αστικοποίησης, με επιπτώσεις τόσο στο 'ορατό' περιβάλλον, όσο και στην επιτάχυνση της διάβρωσης των ακτών και στις επιπτώσεις του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους:

3. Θεσμοθετήθηκαν και οργανώθηκαν οι προβλεπόμενοι υποδοχείς «μεταποιητικής δραστηριότητας» για την εγκατάσταση νέων μονάδων, χωρίς όμως να προωθηθεί η μετεγκατάσταση εντός αυτών των μονάδων που βρίσκονται διάσπαρτες σε αστικές και αγροτικές περιοχές, διότι εκτός των άλλων, δεν έχουν επιλυθεί σε ικανοποιητικό βαθμό θεσμικά θέματα και θέματα ειδικών κινήτρων.
4. Έχουν αναληφθεί ποιοτικές παρεμβάσεις για την αναβάθμιση του αστικού περιβάλλοντος, που όμως είναι προσανατολισμένες στα ιστορικά κέντρα και ιδιαίτερα περιορισμένες όσον αφορά στην αναβάθμιση του περιαστικού χώρου και του χώρου της υπαίθρου. Δεν έχει επιτευχθεί περιορισμός της αυθαίρετης δόμησης, παρόλο που θεσμοθετήθηκαν ικανού μεγέθους επεκτάσεις, με ουσιαστικές δυνατότητες να καλύψουν τις πιέσεις για πρώτη και δεύτερη κατοικία, οι οποίες όμως για να λειτουργήσουν απαιτούν επιτάχυνση των χρονοβόρων διαδικασιών για την πραγματική προσφορά πολεοδομημένης γης, τόσο στις περιοχές των επεκτάσεων, όσο και εντός των ορίων των οικισμών.

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους:

5. Υπήρξαν δράσεις περιβαλλοντικού και πολιτιστικού χαρακτήρα περιορισμένου βεληνεκούς για την ολοκληρωμένη διαχείριση του συνόλου των παράκτιων περιοχών.
6. Δεν αποτέλεσε αντικείμενο προγραμματισμού η συγκρότηση εξειδικευμένου πλαισίου δράσεων για την ενιαία ολοκληρωμένη ανάδειξη των στοιχείων του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος.
Δεν χρησιμοποιήθηκαν οι παλαιότεροι υφιστάμενοι μηχανισμοί για τη διατήρηση του τοπίου, της βιοποικιλότητας για την ολοκληρωμένη προστασία και ανάδειξη του ορεινού χώρου.

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους:

7. Ασκήθηκε, αποσπασματικά, ιδιαίτερα μικρή φροντίδα για το σύνολο του μικρού νησιωτικού χώρου της Κρήτης.
8. Ειδικά για την εγκατάσταση των μονάδων ΑΠΕ στην Κρήτη, δεν προωθήθηκαν ικανές ενέργειες και δράσεις, για να χρησιμεύσει ως πιλοτική περιφέρεια, κέντρο επίδειξης και ανταλλαγής εμπειριών και μεταφοράς τεχνολογίας και τεχνογνωσίας, παρόλο που επιτεύχθηκε σημαντικός αριθμός διείσδυσης ΑΠΕ.

Η σημερινή παρουσία των εγκαταστάσεων ΑΠΕ και η περαιτέρω ανάπτυξή τους, εάν μάλιστα συσχετιστούν με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας στον τομέα, αποτελούν από τους κρισιμότερους παράγοντες για την εδαφική συνοχή της Κρήτης και την ενεργειακή της αναβάθμιση, σε συνδυασμό με τη δημιουργία των προϋποθέσεων και των απαραίτητων υποδομών για την εισαγωγή της χρήσης του Φ/Α στο ενεργειακό ισοζύγιο της Κρήτης.

B. Ως προς τις χωρικές της παραμέτρους

9. Η κατάργηση του Ειδικού Πλαισίου ΧΣΑΑ για τον Τουρισμό δημιουργεί την αναγκαιότητα ενίσχυσης των κατευθύνσεων και ρυθμίσεων του παρόντος σε σχέση με την οργάνωση τουριστικών δραστηριοτήτων προκειμένου να αποτραπεί η διάχυτη, μη οργανωμένη ανάπτυξη τους και η υποβάθμιση του περιβάλλοντος.

Γ. Ως προς τις αναπτυξιακές διαστάσεις:

- 1.** Η κρίση έχει επηρεάσει το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγικής βάσης της χώρας και φυσικά και της Κρήτης, με κύρια χαρακτηριστικά την αύξηση της ανεργίας, τη μείωση του εισοδήματος και τη μείωση των επενδύσεων. Η συνολική προστιθέμενη αξία στην Κρήτη μειώνεται λόγω της ταχύτερης από ότι στο σύνολο της χώρας μείωσης της απασχόλησης.
- 2.** Παρά την τρέχουσα αρνητική συγκυρία, ο οικονομικός δυναμισμός της Περιφέρειας, τα φημισμένα τοπικά προϊόντα ποιότητας, οι πλούσιοι (υλικοί και άυλοι) πολιτιστικοί της πόροι και οι κλιματολογικές συνθήκες που επιτρέπουν την ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων σε όλους τους τομείς, διατηρούν τις ευνοϊκές αναπτυξιακές προοπτικές μεσο-μακροπρόθεσμα.
Η δραστηριότητα του τουρισμού αποτελεί αναμφίβολα την κύρια δραστηριότητα του τριτογενή τομέα με υπερτοπικό χαρακτήρα, δίχως όμως να αποτελεί και δραστηριότητα με καινοτομικό χαρακτήρα.
- 3.** Συνολικά, η παραγωγική βάση της Κρήτης υστερεί σε ανάπτυξη και δεν εξελίσσεται με επαρκή δυναμισμό και επομένως η ανανέωση του παραγωγικού μοντέλου της Περιφέρειας είναι αναγκαία περισσότερο από ποτέ. Η έλλειψη του δυναμισμού εκδηλώνεται και από το σχετικά υψηλό ποσοστό ανεργίας και από την υστέρηση σε δείκτες υλικής ευημερίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'-ΣΤ'

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α': ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β': ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ': ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε': ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΔΡΑΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ': ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΥ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΚΡΗΤΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α

ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ

Άρθρο 1

Το Περιφερειακό Πλαίσιο στοχεύει στους παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

1. Ενίσχυση του διεθνούς και ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Περιφέρειας .
2. Προώθηση της χωρικής ολοκλήρωσης της Περιφέρειας .
3. Ολοκλήρωση των αναγκαίων χωρικών δράσεων για την προώθηση ενός προτύπου χωρικής οργάνωσης με παρεμβατικό χαρακτήρα και έμφαση στους στρατηγικούς στόχους (όπως αναλύονται):

Το Περιφερειακό Πλαίσιο στοχεύει στους παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

1. Ενίσχυση του διεθνούς και ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Περιφέρειας με:

I. προώθηση πολιτικών εξωστρέφειας και ενίσχυση/ εξειδίκευση των πολιτικών συνεργασίας και πολιτιστικών ανταλλαγών,

II. υποστήριξη της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας,

III. ολοκλήρωση της υλοποίησης των διευρωπαϊκών υποδομών μεταφορών και εμπλουτισμός με τις απαραίτητες νέες στρατηγικού χαρακτήρα υποδομές,

IV. ενίσχυση της ετοιμότητας να υποδεχθεί χερσαίες εγκαταστάσεις για τυχόν διεθνείς αγωγούς Φ/Α ή/ και για την έρευνα και πιθανή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων.

Το Περιφερειακό Πλαίσιο στοχεύει στους παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

2. Προώθηση της χωρικής ολοκλήρωσης της Περιφέρειας με:

I. συνεχή βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού,

II. ανασυγκρότηση του γεωργο-περιβαλλοντικού αγροτο-διατροφικού τομέα, προς την κατεύθυνση ανάπτυξης ενός σύγχρονου προτύπου αγροτικής οικονομίας, και σύνδεσης της αγροτικής παραγωγής με τον ποιοτικό τουρισμό,

III. προώθηση καινοτομικών πρωτοβουλιών στον τομέα του τουρισμού, μέσω πιλοτικών εγχειρημάτων, για τη μετάβαση προς έναν ποιοτικό, διαφοροποιημένο, οργανωμένο και πολυθεματικό τουρισμό, οικονομικά αποδοτικό,

IV. ενεργειακή αναβάθμιση της Κρήτης με έμφαση στη διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς και την ελεγχόμενη ανάπτυξη επιδεικτικών πιλοτικών και παραγωγικών εφαρμογών ΑΠΕ, κατά προτεραιότητα προς συγκεντρωμένους υποδοχείς,

V. ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο και στη λειτουργική του σύνδεση με τις μεγάλες διεθνείς θαλάσσιες λεωφόρους.

Το Περιφερειακό Πλαίσιο στοχεύει στους παρακάτω στρατηγικούς στόχους:

- 3. Ολοκλήρωση των αναγκαίων χωρικών δράσεων για την προώθηση ενός προτύπου χωρικής οργάνωσης με παρεμβατικό χαρακτήρα και έμφαση στους εξής στρατηγικούς στόχους:**
 - I.** οργάνωση του οικιστικού δικτύου σε αναφορά με τις αναπτυξιακές ενότητες,
 - II.** αλλαγή του προτύπου κατανάλωσης του χώρου με περιορισμό της άμετρης κατανάλωσης γης που πραγματοποιείται εις βάρος γεωργικών και δασικών εκτάσεων,
 - III.** προώθηση της συγκεντρωμένης ανάπτυξης των χρήσεων γης και των δραστηριοτήτων στον χώρο,
 - IV.** εμπλουτισμό των πόλεων της Κρήτης με λειτουργίες υπερτοπικού χαρακτήρα,
 - V.** υποστήριξη συνδυασμένης πολιτικής προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,
 - VI.** αλλαγή του προτύπου ανάπτυξης της τουριστικής δραστηριότητας με επιδίωξη αποφόρτισης των υψηλών πιέσεων και, αναβάθμισης του δομημένου χώρου στην υπεραναπτυγμένη βόρεια ακτή, και περιορισμό ανάπτυξης μορφών μαζικού και μονοθεματικού τουρισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΣΤΟΝ ΔΙΕΘΝΗ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟ ΧΩΡΟ

Άρθρο 2

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

Οι νέες προσπάθειες, για την ολοκληρωμένη ένταξη της Περιφέρειας στο σύνολο των χωρικών συστημάτων που την περιβάλλουν, οφείλουν στο εξής να έχουν εντονότερο παρεμβατικό χαρακτήρα από την έως σήμερα ασκούμενη πολιτική και απαιτούν:

- 1. Θεσμική και χρηματοδοτική υποστήριξη της ερευνητικής - τεχνολογικής δραστηριότητας** και μέτρα για τη συνεχή βελτίωση του μορφωτικού επιπέδου του πληθυσμού.
- 2. Ανάπτυξη και περαιτέρω ισχυροποίηση του εν λειτουργία διεθνούς τηλεπικοινωνιακού κόμβου** μεγάλων δυνατοτήτων Ανατολής - Δύσης - Νότου, με την τεχνολογία δικτύου οπτικών ινών και ψηφιακών ασυρματικών ζεύξεων,

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

3. Ενίσχυση της πολιτικής εξωστρέφειας

Εξειδικεύονται, εμπλουτίζονται και ενισχύονται οι πολιτικές συνεργασίας, οι πολιτιστικές ανταλλαγές, οι εξαγωγές προϊόντων, η ανταλλαγή τεχνογνωσίας, ο ποιοτικός και θεματικός τουρισμός και η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων.

Αναπτύσσονται συνεργασίες, στον βαθμό που το επιτρέπουν οι εξωτερικές συνθήκες με χώρες της ευρύτερης περιοχής της Μεσογειακής Δεκάνης και ειδικότερα με την Κύπρο, την Μέση Ανατολή και τη Βόρειο Αφρική.

Αναδεικνύεται και αναβαθμίζεται ο ρόλος της Κρήτης, με την ανάπτυξη λειτουργιών 'κέντρου' στη ΝΑ Μεσόγειο, καθώς και 'κόμβου' διεθνούς σημασίας αξόνων με κατεύθυνση Ανατολή – Δύση και Βορρά – Νότο, στους τομείς της οικονομίας, του πολιτισμού και των επικοινωνιών.

Επιδιώκεται η ενεργή συμμετοχή των φορέων της Περιφέρειας στην προώθηση της κατασκευής αγωγών Φυσικού Αερίου από την Ανατολική Μεσόγειο / Κύπρο – Ανατολική Κρήτη – Ηπειρωτική Χώρα και προς χώρες ΕΕ, στην προώθηση της ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας της νήσου Κρήτης, με την διασύνδεσή του με το ηπειρωτικό Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς, καθώς και στην προετοιμασία -με ερευνητικά προγράμματα- δράσεων για την προστασία του περιβάλλοντος στις εξελισσόμενες συνθήκες υποθαλάσσιων ερευνών της Ν-Α. Μεσογείου.

Εξετάζεται ο συνδυασμός των χερσαίων εγκαταστάσεων των αγωγών με τις υφιστάμενες εγκαταστάσεις των Ενεργειακών Κέντρων και ειδικότερα Ενεργειακού Κέντρου Αθρινόλακκου ή ακόμη και του Λιμανιού Τυμπακίου ή και της Ιεράπετρας.

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

- 4. Ενεργητική συμμετοχή στην κοινοτική προσπάθεια για συν-διαμόρφωση από τα κράτη-μέλη των απαραίτητων θαλάσσιων στρατηγικών για την περαιτέρω ανάπτυξη δραστηριοτήτων στον θαλάσσιο χώρο της ΕΕ, που στοχεύουν στην προστασία του θαλάσσιου χώρου της και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων του φαινομένου της κλιματικής αλλαγής, ειδικά για τις παράκτιες ζώνες.**
Αναμένεται η συμβολή των περιφερειακών αρχών, για την εφαρμογή των σχετικών Οδηγιών στους τομείς της ενέργειας, της αλιείας, των μεταφορών, της προστασίας του περιβάλλοντος και της διαφύλαξης της εδαφικής συνοχής'.

Λαμβάνονται ουσιαστικές μέριμνες για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διαφύλαξη της εδαφικής συνοχής, σε εφαρμογή των ευρωπαϊκών οδηγιών και σε συνεργασία με τον νέο ευρωπαϊκό θεσμό της μακρο-περιφέρειας Αδριατικής – Ιονίων Νήσων, στο πλαίσιο και της προώθησης της εκμετάλλευσης κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στο Ιόνιο και στα νότια της Κρήτης.

Η επιλογή του χώρου για τις χερσαίες εγκαταστάσεις της δραστηριότητας, που πιθανότατα τοποθετούνται στις ευαίσθητες ακτές της Νότιας ή της Δυτικής Κρήτης, τόσο κατά τη διάρκεια των εργασιών όσο και για την οριστική τους θέση, είναι καίριας σημασίας και κρίνεται σκόπιμο η χωροθέτηση των συνοδών χερσαίων εγκαταστάσεων να συνδυαστεί με χώρους που συνορεύουν με τα υφιστάμενα αστικά κέντρα Τυμπάκι, Καστέλι Κισσάμου, Ιεράπετρα.

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

5. Ουσιαστική υποστήριξη της κοινής πολιτικής προστασίας και ανάδειξης του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος,

Επιλέγονται ενέργειες για την συνδυασμένη ανάδειξη των τομέων του Πολιτισμού και της προστασίας του Φυσικού Περιβάλλοντος και προωθούνται πολιτικές που προσδίδουν έμφαση στην πολυπολιτισμικότητα της Κρήτης, με τη δημιουργία δικτύων ολοκληρωμένων και πολλαπλών παρελθόντων αρχαιολογικών πάρκων και φυσικών χώρων, καθώς και διεθνών εστιών πολιτιστικής παραγωγής.

Λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τη δημιουργία δικτύων γεωπολιτιστικών διαδρομών.

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

- 6. Ολοκλήρωση της υλοποίησης των διευρωπαϊκών υποδομών μεταφορών και εμπλουτισμός του συστήματος με τις απαραίτητες νέες στρατηγικού χαρακτήρα υποδομές**, δεδομένου ότι το σύστημα των μεταφορικών υποδομών της Κρήτης αποκτά διεθνή σημασία μόνον με την συλλειτουργία των διευρωπαϊκών δικτύων (οδικές, θαλάσσιες και αεροπορικές) και ως εκ τούτου είναι αναγκαία η προώθησή τους συνολικά.

Προωθείται η ένταξη στο δίκτυο των διευρωπαϊκών υποδομών του οδικού άξονα Ρέθυμνο – Σπήλι - Αγία Γαλήνη - Τυμπάκι - Μοίρες – Άγιοι Δέκα και ολοκληρώνονται οι προγραμματιζόμενες λιμενικές εγκαταστάσεις στα λιμάνια διεθνούς και εθνικής σημασίας της Κρήτης, οι οποίες θα επιτρέψουν την βέλτιστη συμμετοχή της στις εμπορευματικές μεταφορές, την λειτουργική σύνδεσή της με τους διεθνείς διαδρόμους θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και την ανάπτυξη του τουρισμού κρουαζιέρας, ο οποίος μπορεί να συνδυαστεί με την ανάπτυξη δικτύου υδατοδρομίων.

Με την ολοκλήρωση των προγραμματισμένων αερολιμενικών υποδομών στον αερολιμένα Χανίων και με τη μεταφορά του αερολιμένα Ηρακλείου στο Καστέλι Πεδιάδος, υποστηρίζονται οι στόχοι για την χρονική διεύρυνση, τον εμπλουτισμό και την ποιοτική αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος, για την εξυπηρέτηση του ευρωπαϊκού και του διεθνούς τουρισμού.

Επιδιώκεται συγχρόνως η προετοιμασία με τις κατάλληλες υποδομές (κυρίως τροφοδοσίας πλοίων) της Λιμενικής Πύλης του Νότου στο Τυμπάκι, ώστε να είναι δυνατή η ανά πάσα στιγμή εξασφάλιση της συμμετοχής του στο λειτουργικό σύστημα του διεθνούς διαμήκη Μεσογειακού διαδρόμου θαλάσσιων μεταφορών Γιβραλτάρ – Μάλτα - Σουέζ.

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

- 7. Επαναπροσδιορίζεται, όπου απαιτείται, ο ειδικός ρόλος όχι μόνον των σημαντικών αλλά και των μικρότερων οικιστικών κέντρων της Κρήτης, τα οποία εμπλουτίζονται με κατάλληλες υποστηρικτικές υποδομές, ώστε να εντάσσονται οργανικά στα διευρωπαϊκά δίκτυα συνεργασίας και να δημιουργούνται πλέγματα, τα οποία καθιστούν τον χώρο συνολικά ελκυστικό, με άξονες αναφοράς την έρευνα και τεχνολογία, τον πολιτισμό, την παραγωγή και πιστοποίηση γεωργο-περιβαλλοντικών προϊόντων, το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, τον ποιοτικό τουρισμό.**

Χωροταξική ένταξη της Κρήτης στα ευρύτερα χωρικά σύνολα

- 8. Ανάπτυξη των δύο συνεργαζομένων τομέων του τουρισμού και της γεωργίας, με κατάλληλα μέτρα χωροταξικής και περιβαλλοντικής πολιτικής, ανεξάρτητα από τις εξελίξεις στον ευρύτερο ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο και τις ρυθμίσεις στον τομέα των πολιτικών ανταγωνισμού και με την στήριξη της Αγροτοδιατροφικής Σύμπραξης Κρήτης.** Δημιουργούνται πλέγματα και ανάπτυξη διασυνδέσεων μεταξύ επιλεγμένων κλάδων (αγροτοδιατροφικό, πολιτιστικό-τουριστικό, περιβαλλοντικό και σύμπλεγμα της γνώσης) και οργανώνονται διακρατικές επιχειρηματικές δράσεις για τη σύνδεση της παραγωγής, της τυποποίησης και της μεταποίησης γεωργο-περιβαλλοντικών προϊόντων υψηλής διατροφικής αξίας, του ποιοτικού τουρισμού και των αξιών του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.
- 9. Υποστήριξη του στόχου 'ισορροπημένη εκμετάλλευση του αιολικού και του ηλιακού δυναμικού του νησιού με ταυτόχρονη διατήρηση των φυσικών και μορφολογικών ιδιαιτεροτήτων του', που επιβάλλει τη διασύνδεση της Κρήτης με την ηπειρωτική χώρα - και επιτρέπει την παραγωγή ενέργειας σε χαμηλότερο από σήμερα κόστος και με σαφώς μικρότερες επιπτώσεις στο περιβάλλον από τις σημερινές ρυπογόνες μονάδες.**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ': ΠΡΟΤΥΠΟ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Άρθρο 3

**Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της
Περιφέρειας**

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

α. Πληθυσμός

Σε όλα τα σενάρια που εξετάστηκαν για τη μελλοντική εξέλιξη του πληθυσμού της, η Κρήτη κερδίζει πληθυσμό και κατά το επικρατέστερο ρεαλιστικό σενάριο η μέση ετήσια μεταβολή 2011-2021 εκτιμάται σε +0,5%.

Προβλέπεται πληθυσμός 719.028 κατοίκων, για το 2021 και πληθυσμός 757.036 κατοίκων, για το 2031.

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

β. Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ):

Η Ακαθάριστη Περιφερειακή Προστιθέμενη Αξία εκτιμάται ότι θα αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό, σε σχέση με το 2011, σε 2,2% και το 2021 θα είναι στα επίπεδα των 12.182,3 εκατ. €, έναντι 9,627,4 εκατ.€ το 2010, με προβλεπόμενες συνολικές επενδύσεις το 2021 στα 4.113,4 εκατ.€.

Οι μεταβολές στη διάρθρωση της ΑΠΠΑ κατά τομέα/ κλάδο δραστηριότητας είναι ανάλογες με αυτές που παρουσιάζονται στη διάρθρωση της απασχόλησης και εκτιμάται ότι θα κυμαίνονται στα εξής επίπεδα κατά το 2021:

- ❖ 15,7%, στους τομείς δημόσια διοίκηση και άμυνα - υποχρεωτική κοινωνική ασφάλιση, Εκπαίδευση καθώς και δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μεριμνας, έναντι 18,5% το 2010,
- ❖ 16,4% στους τομείς καταλύματα – εστίαση και 17,5% στις μεταφορές, πρακτορεύσεις και λιανικό εμπόριο, στα ίδια επίπεδα με το 2010, και
- ❖ 10,4% στον πρωτογενή τομέα, 3,5% στη μεταποίηση τροφίμων – ποτών και 12,0% στους συνδεδεμένους κλάδους (κυρίως μεταφορές, αποθηκεύσεις, χονδρεμπόριο), έναντι 6,5% / 3,0% και 11,1%, αντίστοιχα, το 2010.
- ❖ Όλα τα μεγέθη για το 2031, παρουσιάζουν αντίστοιχους ρυθμούς μεταβολής, αλλά μετριάζεται γενικά ο ρυθμός μεγέθυνσής τους, σε σχέση με την προηγούμενη δεκαετία.

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

γ. Απασχόληση

Η συνολική απασχόληση προβλέπεται να αυξάνεται με μέσο ετήσιο ρυθμό 1,7%.

Οι νέες θέσεις εργασίας δεν καλύπτονται όλες από το εργατικό δυναμικό που αντιστοιχεί στην αύξηση του μόνιμου πληθυσμού 2011, αλλά δημιουργούνται ανάγκες εισροής εργαζομένων από άλλες περιοχές εκτός της Περιφέρειας οι οποίοι εγκαθίστανται στην Κρήτη, σε ποσοστό περίπου 15,1% για το 2021 και σε πιο ομαλοποιημένο ποσοστό για το 2031.

Σημαντική αύξηση της απασχόλησης προβλέπεται για τον πρωτογενή τομέα, τη μεταποίηση τροφίμων και ποτών και τους κλάδους που συνδέονται με αυτές τις δραστηριότητες.

Στους τομείς που εξαρτώνται από τον τουρισμό (κυρίως καταλύματα, εστίαση, λιανικό εμπόριο, πρακτορεύσεις, μεταφορές τουριστών), η προβλεπόμενη αύξηση ισούται με 1,4%, ενώ στην υπόλοιπη μεταποίηση προβλέπεται συγκρατημένη αύξηση περί το 1,2% κατά μέσο όρο ετησίως και στους λοιπούς κλάδους, κυρίως δηλαδή στους εξαρτώμενους από το δημόσιο τομέα, προβλέπεται μηδενική αύξηση σε σχέση με το 2010-11.

Επίσης, προβλέπεται αύξηση της ακαθάριστης παραγωγικότητας της εργασίας με αξιόλογο μέσο ετήσιο ρυθμό της τάξης του 0,7% σε όλους τους τομείς, εκτός του πρωτογενή στον οποίο υπολογίζεται σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση της ακαθάριστης παραγωγικότητας της εργασίας, ίση με 2,5%, λόγω των πολύ σημαντικών αναδιαρθρώσεων που ήδη έχουν αρχίσει.

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

δ. Ανεργία

Το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε σημαντικά στην Κρήτη την δεκαετία 2001-2011 στο 14,6% (2010) από 5,7% (2001). Εκτιμάται ότι το υψηλό σήμερα ποσοστό ανεργίας στην περιφέρεια θα τείνει να μειώνεται σε ευθεία συνάρτηση με τις δημιουργούμενες θέσεις εργασίας. Το 2021 αναμένεται συρρίκνωση της ανεργίας στο 13% το 2021 και την περίοδο 2021-2031 στα επίπεδα του 8,0%.

Αναπτυξιακή προοπτική και εξέλιξη της Περιφέρειας

στ. Συνολικά, οι προοπτικές εξέλιξης της περιφέρειας συνοψίζονται ως εξής:

- Η οικονομία της περιφέρειας επωφελείται από τους διαθέσιμους πόρους του ΣΕΣ 2014-2020 και επιτυγχάνει ρυθμό ανάπτυξης 2,2% κατά μέσο ετήσιο όρο στην περίοδο 2010-2021.
- Η συνεχώς αυξανόμενη μεγάλη εξάρτηση από τον τουριστικό τομέα περιορίζεται
- Αντίθετα, ανακάμπτει ο αγροτοδιατροφικός τομέας, που κερδίζει 53.400 θέσεις απασχόλησης μεταξύ 2011 και 2031, αντιπροσωπεύοντας ποσοστό 39,9% της συνολικής απασχόλησης της Κρήτης το 2031, έναντι 38,1% το 2021.
- Αναστρέφεται η πληθυσμιακή κάμψη της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου Συνεχίζεται υγιής πληθυσμιακή ανάπτυξη της Ενότητας Ρεθύμνου ενώ η πληθυσμιακή αύξηση στις Ενότητες Χανίων και Ηρακλείου είναι πιο συγκρατημένη.
- Στους Δήμους-Έδρες των Περιφερειακών Ενοτήτων ο πληθυσμός αυξάνεται με ρυθμούς ελαφρά υψηλότερους από τον ρυθμό μεταβολής των Περιφερειακών Ενοτήτων με εξαίρεση τον Δήμο το Ηρακλείου, στον οποίο είναι λίγο χαμηλότερος.

Στα επόμενα άρθρα 4-9 του κεφαλαίου Γ περιγράφονται αναλυτικά οι:

- βασικοί άξονες και πόλοι ανάπτυξης,
- ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων
- ευρύτερες χωρικές ενότητες,
- σημειακές παραγωγικές δραστηριότητες εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας
- πύλες του δικτύου μεταφορών και διαμετακομιστικά κέντρα εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας
- φυσικοί και πολιτιστικοί πόροι διεθνούς, εθνικής και περιφερειακής εμβέλειας / Τοπίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄

Στο Κεφάλαιο ΣΤ (άρθρο 20 - 21) που αναφέρεται στην Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, τίθενται οι όροι, περιορισμοί και κατευθύνσεις για την προστασία και διαχείριση του περιβάλλοντος και το σύστημα παρακολούθησης των σημαντικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων από την εφαρμογή του Σχεδίου

Στο άρθρο 22 αναφέρεται: *«Οι τυχόν αντιφάσεις ή αποκλίσεις του παρόντος περιφερειακού χωροταξικού πλαισίου σε σχέση με τα υπερκείμενα εν ισχύ Γενικό και Ειδικά Χωροταξικά Πλαίσια, οι οποίες δεν αποτελούν εξειδικεύσεις/ συμπληρώσεις αυτών, ισχύουν υπό τον όρο ενσωμάτωσης τους στα Πλαίσια».*

Η διατύπωση αυτή δεν αφήνει καμιά αμφιβολία ότι η «εξειδίκευση» του Περιφερειακού Πλαισίου, υπόκειται στην πολιτική και επομένως και την αίρεση, του κεντρικού σχεδιασμού.